

Holt România

Adopția națională

*Metodologie,
standarde,
proceduri*

Lumen

Colecția de asistență socială

ADOPTIA NAȚIONALĂ

METODOLOGIE, STANDARDE, PROCEDURI

Pagina lasata intentionat goala

Extras din volumul:

<C@H`Fca|b]U`fl&\$\$&t" `5Xcd]U`bU]cbU` " `AYhcXc`c

Holt România
Fundatia pentru
Consultanță și
Servicii Sociale
pentru Copil și
Familie

**GUVERNUL
ROMÂNIEI**
Autoritatea Națională
pentru Protecția
Copilului și Adopție

ADOPTIA NAȚIONALĂ

METODOLOGIE, STANDARDE, PROCEDURI

Extras din volumul:

<C@H' Fca | b] U' fl&\$\$&ł " ' 5Xcd] U' bU] cbU` " ' AYhcXc` c

Copyright: Această lucrare a fost realizată de către echipa Holt România. Materiale au ca bază experiența acumulată de-a lungul anilor în oferirea de servicii către copil și familie și reprezintă punctul de vedere al autorilor.

Tipărirea acestui ghid a fost realizată cu finanțare din partea Guvernului României, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție în cadrul Programului de Interes Național 3: “Formarea resurselor umane din sistemul de protecție a copilului”.

Acest material este protejat de legile copyright-ului în vigoare. Orice multiplicare neautorizată, indiferent de suport, este interzisă și va fi pedepsită conform legii. Acest material poate fi folosit numai cu acceptul Organizației HOLT.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
HOLT România : “Adopția națională.
Metodologie, standarde, proceduri”
Editura Lumen, 2002
P:102, cm 14,8x21,9
ISBN: 973-85922-2-4

Editura “Lumen”, 2002

CUPRINS

INTRODUCERE	9
LEGISLAȚIE.....	11
CONSTITUȚIA ROMÂNIEI.....	13
CODUL FAMILIEI (LEGEA NR. 4/1953).....	14
CONVENȚIA ASUPRA DREPTURILOR COPILULUI (ONU)	14
OCROTIREA GENERALĂ A FAMILIEI ȘI COPILULUI	15
METODOLOGIE ȘI PROCEDURI	19
RECRUTAREA FAMILIILOR ADOPTIVE	19
CEREREA.....	23
STUDIUL FAMILIEI.....	24
<i>A. Contacte cu familia</i>	<i>27</i>
<i>B. Rezumatul contactelor cu referințe.....</i>	<i>28</i>
<i>C. Motivația care stă la baza cererii de adopție.....</i>	<i>28</i>
<i>D. Prezentarea tatălui adoptiv</i>	<i>28</i>
<i>E. Prezentarea mamei adoptive.....</i>	<i>29</i>
MATCHING-UL DINTRE COPIL ȘI FAMILIA ADOPTIVĂ	33
PLASAREA COPILULUI ÎN FAMILIA ADOPTIVĂ	39
SUPERVIZAREA PLASAMENTULUI.....	41
ROLURI ȘI RESPONSABILITĂȚI	43
ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE AUTORITĂȚILOR PUBLICE	43
ROLUL ȘI RESPONSABILITĂȚILE ORGANIZAȚIEI	44
ROLUL ASISTENTULUI SOCIAL.....	45
RESPONSABILITĂȚILE FAMILIEI ADOPTATOARE	47
CÂTEVA REGULI DE AUR PENTRU PĂRINȚII ADOPTIVI.....	48
ROLUL MAMEI.....	50

ROLUL TATĂLUI.....	52
ROLUL BUNICILOR	54
ROLUL GRUPULUI DE FRAȚI ȘI SURORI.....	55
RELAȚIONARE.....	57
FAMILIA ADOPTIVĂ - REPREZENTANȚII SERVICIILOR PUBLICE (DIRECȚIA PENTRU PROTECȚIA DREPTURILOR COPILULUI ȘI ALTE SERVICII DE STAT)	57
FAMILIA ADOPTIVĂ – ASISTENT SOCIAL	59
FAMILIA ADOPTIVĂ – FAMILIA DE ÎNGRIJIRE TEMPORARĂ	60
PROBLEME POST PLASAMENT	63
“MESERIA DE PĂRINTE”	63
ATITUDINILE PĂRINȚILOR FAȚĂ DE COPIL	70
ABUZ ȘI NEGLIJARE	73
EFECTE ALE ABUZULUI ȘI NEGLIJĂRII ASUPRA COPILULUI.....	78
RESURSE POST-ADOPTIE.....	79
GRUPUL DE SPRIJIN	80
CURSURI PENTRU PĂRINȚI.....	85
ÎN LOC DE CONCLUZII.....	89
CARTEA VIETII	91
FAZELE PROCESULUI DE ADOPTIE	93
I. RECRUTAREA POTENTIALELOR FAMILII ADOPTATOARE;.....	93
II. EVALUAREA ȘI STUDIUL FAMILIILOR POTENȚIAL ADOPTATOARE;	93
III. ATESTAREA FAMILIEI CA FAMILIE APTĂ SĂ ADOPTE;.....	94
IV. IDENTIFICAREA UNUI COPIL ELIGIBIL PENTRU ADOPTIE.....	94

V. MATCHING-UL DINTRE COPIL ȘI FAMILIE ADOPTATOARE; ...	94
VI. ÎNCREDINȚAREA ÎN VEDEREA ADOPTIEI PE O PERIOADĂ DE MINIMUM TREI LUNI.	94
VII. AVIZUL FAVORABIL NECESAR CONTINUĂRII PROCEDURILOR DE ADOPTIE;	95
PREZENTAREA ORGANIZAȚIEI.....	99

Realizat de:

Cristina ANDREICA

Ștefan COJOCARU

Luminița COSTACHE

Dana ISAC

Ruxandra POLYSU

Daniela STAN

Introducere

În România, ca în cele mai multe state ale lumii, adopția este o măsură juridică, fiind reglementată atât prin Codul Familiei cât și prin Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 25/97. Pentru ca un copil să poată fi adoptat, trebuie ca acesta să aibă statutul juridic clarificat pentru ca apoi să se caute familia potrivită din punct de vedere comportamental, psihologic, social și cultural, care să poată corespundă nevoilor copilului. Adopția este măsura de protecție prin care legături de filiațiune și părintești se pot crea între copil și o persoană sau un cuplu, alții decât părinții de origine. Mijlocul elementar și fundamental de a asigura ocrotirea copilului este de a-l menține în familia biologică, atâta timp cât aceasta corespunde interesului său. Atunci când se dovedește că este imposibilă o dezvoltare optimă a copilului în familia sa, este bine ca el să fie plasat în mediul care este cel mai apropiat familiei biologice din punctul de vedere al apartenenței sale etnice, al tradiției și al modelelor culturale. În virtutea acestui principiu, adopția națională este considerată prioritară în raport cu adopția internațională. Prioritatea este clar afirmată în Convenția referitoare la drepturile copilului (Art. 21b) și de legea română prin Ordonanța Guvernului României nr. 25/1997, precum și Legea 87/1998 prin care a fost aprobată Ordonanța de Urgență a Guvernului României.

România este o țară în care adopția a fost cunoscută ca o practică de ocrotire a copiilor. Încă din societatea românească tradițională găsim ideea existenței unor copii de suflet alături de cei de sânge. În regimul comunist, ca urmare a schimbărilor socio-economice și culturale, adopția devenise o soluție pentru cuplurile fără copii, scopul adopției fiind acela de a găsi un copil pentru o familie. Chiar și astăzi această concepție persistă încă la numeroase persoane. În 1991 a fost tras un semnal de alarmă când s-a constatat că, prin intermediul adopției, copilul devenea un obiect de schimb. Constatarea a suscitată reacția a numeroși experți în materie de adopție, acești experți încercând să modifice practica ce constă în alegerea unui copil pentru o familie și să convingă persoanele răspunzătoare de procesul adopției că este vorba mai degrabă de a găsi familia cea mai potrivită care să răspundă nevoilor unui copil și nu invers. În centrul preocupărilor trebuie avut în vedere întotdeauna interesul superior al copilului.

Ca alternativă la instituționalizare, programul Holt de adopție națională, derulat în 1992, demonstrează capacitatea familiilor din România de a efectua adopția dacă li se oferă un sprijin suficient. De-a lungul acestor ani, Holt a dezvoltat programul de adopție națională în colaborare cu autoritățile locale, peste 800 de copii eligibili pentru adopție găsindu-și prin intermediul acestui program, o familie capabilă să le ofere dragostea și căldura sufletească de care aveau nevoie.

Legislație

*LEGEA nr. 47/1993 cu privire la declararea
judecătoreasca a abandonului de copii publicată în M. Of. Nr.
153 din 8 iulie 1993 (extras)*

Art. 1

- Copilul aflat în îngrijirea unei instituții de ocrotire socială sau medicală de stat, a unei instituții private de ocrotire legal constituită sau încredințat în condițiile legii unei persoane fizice poate fi declarat prin hotărâre judecătorească abandonat, ca urmare a faptului că părinții s-au dezinteresat de el, în mod vădit, pe o perioadă mai mare de 6 luni.
- Prin dezinteres se înțelege încetarea imputabilă a oricăror legături între părinți și copil, legături care să dovedească existența unor raporturi părintești normale.

Art. 2

- Cererea pentru declararea abandonului se adresează tribunalului județean sau, după caz, al municipiului București pe raza căruia se afla sediul instituției de ocrotire ori domiciliul persoanei fizice căreia i s-a încredințat sarcina îngrijirii copilului.
- Sesizarea instanței va fi făcută de conducerea instituției unde se află copilul părăsit, sau de procuror, în termen de 3 luni de la data împlinirii termenului de 6 luni de când părinții au

încetat legaturile cu copilul în înțelesul celor prevăzute la art.1 alin. 2.

- La cererea pentru declararea abandonului se va anexa ancheta socială efectuată de autoritatea tutelară competentă cu privire la condițiile abandonării copilului, condițiile pe care le are și modalitatea de îmbunătățire a acestora, precum și alte date interesând creșterea, instruirea și educarea copilului. În cadrul anchetei sociale autoritatea tutelară va opina în legătură cu poziția sa față de cererea de declarare judecătorească a abandonului.
- Citarea părinților, a autorităților tutelare și a persoanelor prevăzute la art.3 este obligatorie.
- Participarea procurorului la proces este obligatorie.

Art. 3

- În cazul copiilor aflați în instituțiile prevăzute la art. 1, abandonul nu va fi declarat dacă, înăuntrul perioadei de 6 luni ori în timpul judecării procesului, o rudă până la gradul IV inclusiv cere să i se încredințeze copilul spre creștere și educare, iar cererea este apreciată ca fiind în interesul copilului.
- Copilul care a împlinit vârsta de 10 ani va fi ascultat de instanța.

Art. 4

- În cazul declarării abandonului, instanța va delega exercițiul drepturilor părintești instituției de ocrotire socială sau

medicală de stat sau instituției private legal constituită ori, după caz, altei persoane, în condițiile legii.

Art. 6

- Instanța competentă poate decide oricând, la cererea unuia sau a ambilor părinți, redarea exercițiului drepturilor părintești, dacă au încetat împrejurările care au condus la declararea abandonului și dacă redarea exercițiului acestor drepturi este în interesul copilului.

Constituția României

În articolele 44 și 45 se stabilește dreptul și obligația părinților să crească și să-și îngrijească copiii și obligația statului de a asigura protecția socială a copilului și de a asigura respectarea drepturilor copiilor.

Articolul 44: Familia

- Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor.
- Copii din afara căsătoriei sunt egali în fața legii cu cei din căsătorie

Articolul 45: Protecția copiilor și a tinerilor

- Copii și tinerii se bucură de un regim special de protecție și asistență în realizarea drepturilor lor

- Statul acordă alocație de stat pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copilului bolnav ori handicapat. Alte forme de protecție socială a copiilor și tinerilor se stabilesc prin lege.
- Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală, sunt interzise.

Codul Familiei (Legea nr. 4/1953)

Codul Familiei normează următoarele:

- Drepturile și obligațiile părinților față de proprii copii
- Responsabilitățile, competența materială și teritorială a birourilor de autoritate tutelară

Convenția asupra Drepturilor Copilului (ONU)

Convenția Națiunilor Unite asupra Drepturilor Copilului a fost adoptată pe 20 noiembrie 1989, de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite și ratificată de Guvernul României la data de 25 septembrie 1990.

Articolul 20:

Un copil privat temporar sau permanent de mediul său familial sau căruia nu i se permite, spre binele lui, să rămână în acest mediu, este îndreptățit să i se acorde protecție specială și asistență oferită de stat.

Statele părți vor asigura, în conformitate cu legislația lor națională, oferirea de îngrijire alternativă pentru un astfel de copil. O astfel de îngrijire ar trebui să includă, printre altele, plasamentul în familia de îngrijire foster, familie numită kafalah în legislația islamică, adopția, sau, dacă este necesar, plasamentul în instituții adecvate pentru ocrotirea și îngrijirea copiilor. Când se studiază soluțiile, trebuie să se acorde considerație dezideratului continuității în creșterea copilului, fundalului etnic, religios, cultural și lingvistic al acestuia.

Declarația Adunării Generale a Națiunilor Unite asupra Principiilor Sociale și Juridice referitoare la Protecția și Ocrotirea Copiilor cu referire specială la Plasamentul în Îngrijire Familială Temporală și Adopția Națională și Internațională datată 6 februarie 1987.

Ocrotirea Generală a Familiei și Copilului

Articolul 4

- În cazul în care îngrijirea oferită de proprii părinți ai copilului este indisponibilă sau neadecvată, ar trebuie luată în considerare îngrijirea oferită de către rudele părinților copilului sau alți înlocuitori – îngrijire familială temporară sau adopție – sau, dacă este necesar, de către o instituție adecvată.

Articolul 5

- Interesul copilului trebuie să fie considerentul suprem în toate chestiunile legate de plasamentul spre îngrijire în afara

familiei părinților biologici, și în mod special, nevoia de afecțiune și dreptul la siguranță și îngrijire continuă.

Articolul 6

- Persoanele răspunzătoare de procedurile pentru plasamentul în îngrijire familială temporară sau pentru adopție, ar trebui să aibă instruire profesională sau o altă instruire adecvată.

Articolul 8

- Copilul trebuie tot timpul să aibă un nume, o naționalitate și un reprezentant legal (consilier juridic). Copilul nu trebuie să fie privat de numele, naționalitatea sau reprezentantul său legal ca rezultat al plasamentului în îngrijire familială temporară, adopție sau orice alt gen de îngrijire alternativă.

Articolul 9

- Nevoia unui copil adoptat sau aflat în îngrijire familială temporară de a-și cunoaște istoria personală ar trebui să fie recunoscută de către persoanele responsabile de îngrijirea copilului, în afară de cazul când acest lucru este contrar intereselor copilului.

Articolul 10

- Plasamentul în îngrijirea familială temporară al copiilor ar trebui să fie reglementat prin lege.

Articolul 11

- Îngrijirea familială temporară deși temporară prin natură, poate continua, dacă este necesar, până la vârsta adultă, dar nu ar trebui să împiedice (excludă) reintegrarea copilului în familia sa biologică sau adopția efectuată înainte de vârsta adultă.

Articolul 12

- Posibiliii părinți de îngrijire familială temporară și, dacă este cazul, copilul și părinții biologici ar trebui implicați în toate problemele legate de îngrijirea familială temporară.

E q p v k p w c t g c " c e g u v w k " x q n w o " q " r w v g k " n g e v w t c

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

u c w " f k p " n k d t t k k n g " p q c u v t g " r c t v g]

România este o țară în care adopția a fost cunoscută ca o practică de ocrotire a copiilor. Încă din societatea românească tradițională găsim ideea existenței unor copii de suflet alături de cei de sânge. În regimul comunist, ca urmare a schimbărilor socio-economice și culturale, adopția devenise o soluție pentru cuplurile fără copii, scopul adopției fiind acela de a găsi un copil pentru o familie. Chiar și astăzi această concepție persistă încă la numeroase persoane. Această realitate a suscitât reacția a numeroși experți în materie de adopție, acești experți încercând să modifice practica ce constă în alegerea unui copil pentru o familie și să convingă persoanele răspunzătoare de procesul adopției că este vorba mai degrabă de a găsi familia cea mai potrivită care să răspundă nevoilor unui copil și nu invers. În centrul preocupărilor trebuie avut în vedere întotdeauna interesul superior al copilului.

Autorii

Autori:

Cristina ANDREICA

Ștefan COJOCARU

Luminița COSTACHE

Dana ISAC

Ruxandra POLYSU

Daniela STAN

ISBN: 973-85922-2-4